

Koncepce rodinné politiky aneb od dětství ke stáří

Hodonín od roku 2021

Úvod	2
------------	---

Obecná část

1. Základní pojmy	4
2. Demografické údaje vztahující se k rodině	5

Věcná část

1. SWOT analýza – výstup z KPSS (pracovní skupiny rodina a senioři)	11
2. Výstup ze setkání – „Jak se žije rodinám v Hodoníně?“	12
3. Cíle a vize rodinné politiky města Hodonín	14
4. Přehled priorit a opatření	15
5. Priorita I. – Výchova a podpora ke zdravým stabilním vztahům v rodině	16
6. Priorita II. – Vytváření bezpečných životních podmínek a prostředí příznivé rodině a seniorům	17
7. Priorita III. – Podpora rodin se specifickými potřebami a v situacích ohrožujících jejich funkci	18
8. Priorita IV. – Zajištění dlouhodobé úspěšné realizace rodinné politiky	19
9. Použité zdroje	20

Použité zkratky

ČSÚ – Český statistický úřad

IaÚ – Investice a údržba

KPSS – Komunitní plánování sociálních služeb

MPŠV – Ministerstvo práce a sociálních věcí

MŠ – mateřská škola

OKaSM – Odbor kanceláře starosty a mistostarostů

OSPOD – orgán sociálně-právní ochrany dětí

ORM – Odbor rozvoje města

OSaŠ – Odbor sociální věci a školství

ZŠ – základní škola

ÚVOD

Vývoj rodinné politiky v Hodoníně lze datovat již od roku 2004, kdy byl zahájen proces komunitního plánování a vznikla jedna z pracovních skupin – Rodina, děti a mládež. Další aktivity v duchu rodinné politiky se začaly realizovat v roce 2009, kdy vznikl na základě aktualizace Plánu zdraví materiál pod názvem **Systémová podpora rodin v Hodoníně** a proběhlo diskuzní fórum „**Prorodinná politika – ano či ne?**“, veřejnost byla zapojena prostřednictvím akce „**Jak se žije rodinám v Hodoníně**“ a žáci ZŠ výtvarnou soutěží s tématem „**Když rodina pomáhá**“, jejíž hlavní myšlenkou bylo pozitivně ovlivnit nejen komunikaci v rodině, ale také solidaritu směrem ke společnosti.

Dalšími kroky směřujícími k odstartování prorodinné politiky v našem městě byl vznik Komise pro rodinu, která se v roce 2018 sloučila s Komisí pro děti a mládež, v současné době funguje pod názvem Komise pro děti, mládež a rodinu.

První Koncepte rodinné politiky města Hodonín byla zpracována v roce 2012 a schválena Zastupitelstvem města Hodonín dne 25.9.2012. Z této koncepte jsou každoročně sestavovány a schvalovány zastupitelstvem města **Akční plány pro rodinných aktivit**, které jsou po uplynutí daného roku vyhodnocovány. Rodinná politika má také své internetové stránky, které jsou součástí internetových stránek města: <https://www.hodonin.eu/rodinna-politika/ms-99514/p1=99514>

Při zpracování nové Koncepte rodinné a seniorské politiky města Hodonín byla respektována a zohledněna **Koncepte rodinné politiky (MPSV, 2017)**, která ukazuje hlavní směry podpory rodin v ČR a kladě důraz na podporu sladování rodiny a zaměstnání, na podporu bydlení a na finanční podporu rodin včetně snahy o eliminaci chudoby ohrožených rodin. **Koncepte rodinné politiky Jihomoravského kraje pro všechny generace na období 2020-2030** vymezuje roli obcí – iniciační, realizační, propagační a informativní a funkci obcí, která spočívá zejména v podněcování občanů k aktivnímu podílení se na plánování, realizaci, depistáži rodin se specifickými potřebami, propagaci aktivit a informování občanů o celkové situaci rodin a prorodinných opatření. Ze **Zprávy o rodině 2020** jsme přenesli stále aktuální témata týkající se sladování pracovního a osobního života, bydlení, stability rodiny a institucionální podpory. Oblast rodinné politiky zůstává i nadále zakotvena ve Střednědobém plánu sociálních služeb pro Hodonínsko na období 2018 – 2020 a také na období 2021 – 2023.

Pro aktualizaci stávající Koncepte byla komisí navržena otevřená diskuze s odborníky z oblasti školství, volnočasových aktivit, sociálních služeb, odborných služeb pro rodiny s cílem zmapování současného stavu a definování témat, na která je potřeba

se zaměřit v budoucnu. Tato diskuze na téma „**Jak se žije rodinám v Hodoníně?**“ se uskutečnila za přítomnosti odborníků, kteří působí v našem městě v oblasti školství, sociálních služeb, odborné pomoci rodinám, volnočasových a zájmových oblastí a dalších. Byla zmapována a definována témata, která jsou v Hodoníně aktuální a je potřeba se na ně v nové koncepci zaměřit.

Aktualizací Koncepce rodinné politiky města Hodonín reagujeme zejména na:

- proměnu potřeb rodiny v určitých životních fázích v návaznosti na demografický vývoj
- trávení volného času a zdraví rodin a seniorů
- dlouhověkost – zvyšování počtu aktivních seniorů a možností aktivit pro ně
- podpora rodin jako celku, zajištění vhodných socioekonomických podmínek (finanční podpora, zajištění bezpečnosti, informovanost, rozvoj infrastruktury)
- provázanost – jedná se o průřezovou oblast - součinnost odborů OSaŠ, ORM, IaÚ, OKaSM a dále KPSS, Zdravého města a Místní Agendy 21 k vytvoření jednotného systému a tím zajištění podpory rodin a pro-rodinných aktivit

Město Hodonín se může pyšnit označením **Obec přátelská rodině**, které uděluje Ministerstvo práce a sociálních věcí na základě výhry v soutěži v oblasti rodinné politiky v roce 2009, 2013 a 2020. Díky dotacím z této soutěže v celkové výši 3,100.000,- Kč jsme mohli realizovat mnoho akcí a podpořit organizace, které se věnují rodinám.

Ve spolupráci s Jihomoravským krajem jsme realizovali od roku 2017 do roku 2020 **audit familyfriendlycommunity**, jehož cílem bylo podpořit pro-rodinné klima v Hodoníně. Díky zapojení občanů všech věkových kategorií jsme ve výše uvedeném období realizovali celkem 11 opatření uvedených v dokumentu „Dohoda o cílech“, zaměřených na mezigenerační vztahy, komunikace pro pěší, preventivní programy na ZŠ, možnosti hlídání a péče o děti, slevy pro rodiny, apod.

Koncepce rodinné politiky města Hodonín je dokumentem, který vymezuje aktivity a pomáhá realizovat opatření, jež jsou důležitá pro podporu rodin, seniorů a všech občanů v našem městě.

Mgr. Ladislav Ambrozek
Mgr. Michaela Klepáčová

1. Základní pojmy

Rodina – Rodina je skupina osob, která je navzájem spjata pokrevními svazky, manželstvím nebo i adopcí. Základ rodiny tvoří rodiče, kteří vychovávají své potomky. Existuje několik kategorií rodiny. Mezi základní dělení patří rodina úplná a rodina neúplná. V prvním případě se rozumí oba dva rodiče a děti, ve druhé variantě potom pouze jeden rodič a děti. Neúplná rodina může vzniknout nejčastěji úmrtím jejího člena. Rodina má hned několik základních funkcí (výchovná, sociální, nápomocná, reprodukční, ekonomická, kulturní apod.)

Rodinná politika – komplexní a účinná politika podporující rodinu ve všech jejích základních sociálních funkcích a vychází z přesvědčení, že péče o děti a jejich výchova není jen soukromou záležitostí rodičů, ale i významným prvkem úspěšného rozvoje společnosti. Rodinná politika je souborem činností a opatření státu (resp. orgánů veřejné moci), které vědomě směřují k uznání a podpoře výkonu rodinných funkcí ve společnosti.

Koncepce rodinné politiky – dokument, který zastřešuje vytváření pro-rodinného klimatu v regionu, obsahuje opatření a priority (jasné cíle), kterých chce pomoci určitých nástrojů v určitém časovém období dosáhnout.

Akční plán pro-rodinných aktivit – konkrétní cíle a činnosti vedoucí k naplnění koncepce rodinné politiky v daném roce

Domácnost = s ohledem na ekonomické vymezení je základní společenský a ekonomický subjekt (společenská jednotka). Domácnost je pojmem, který je používán ve významu rodinné domácnosti.

Hospodařící domácnost = tvoří ji společně bydlící osoby, které společně hospodaří, tj. společně hradí hlavní výdaje domácnosti, jako je strava, náklady na bydlení aj. Podnájemníci a jejich rodiny tvoří vždy samostatnou hospodařící domácnost. Hospodařící domácnost může být tvořena jednou nebo více cenovými domácnostmi.

Cenová domácnost = je tvořena z osob společně bydlících v jednom bytě na základě jejich příbuzenských nebo jiných vztahů v rámci jedné hospodařící domácnosti. Je to základní jednotka, která se dále nečlení.

Rozlišují se čtyři základní typy cenových domácností:

- 1. domácnost rodinná – úplná rodina** (manželský pár resp. soužití druha a družky – tzv. faktické manželství – bez dětí nebo s dětmi)
- 2. domácnost rodinná – neúplná rodina** (jeden z rodičů alespoň s jedním dítětem)
- 3. vícečlenná nerodinná domácnost** (dvě nebo více osob příbuzných i nepříbuzných, společně hospodařících, které netvoří rodinnou domácnost)
- 4. domácnost jednotlivce**

2. Demografické údaje vztahující se k rodině

Vývoj počtu obyvatel města Hodonín dlouhodobě vykazuje mírný klesající trend, který je srovnatelný s vývojem počtu obyvatel ve městech Jihomoravského kraje. V grafu je uvedeno porovnání vývoje počtu obyvatel ve vybraných obcích JMK s počtem obyvatel v rozmezí 10 až 40 tisíc obyvatel.

Tabulka č. 1

Vývoj počtu obyvatel ve vybraných obcích k 1.1.

rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Znojmo	34 725	34 078	34 073	33 964	33 805	33 761	33 787	33 823	33 719	33 780	33 765
Břeclav	24 164	25 034	25 015	24 925	24 956	24 949	24 941	24 881	24 797	24 704	24 743
Hodonín	25 526	25 472	25 259	25 094	25 049	24 975	24 796	24 728	24 683	24 682	24 512
Kyjov	11 597	11 611	11 548	11 483	11 448	11 505	11 405	11 368	11 295	11 218	11 185
Vyškov	21 847	21 681	21 598	21 496	21 341	21 312	21 250	21 120	20 999	20 883	20 807
Blansko	21 057	20 808	20 769	20 841	20 845	20 800	20 664	20 639	20 650	20 572	20 484
Boskovice	10 917	11 402	11 417	11 446	11 478	11 504	11 566	11 639	11 635	11 622	11 681

Zdroj: ČSU

Tabulka č. 2

Vývoj struktury obyvatel ve městě Hodonín v letech 2010-2020 (stav k 1.1.)

město Hodonín k 1.1.	počet obyvatel celkem	v tom podle pohlaví		v tom ve věku (let)			průměrný věk
		muži	ženy	0-14	15-64	65 a více	
2010	25 526	12 386	13 140	3 202	18 541	3 783	40,8
2011	25 240	12 218	13 022	3 216	18 154	3 870	41,2
2012	25 259	12 239	13 020	3 214	17 977	4 068	41,8
2013	25 094	12 173	12 921	3 191	17 678	4 225	42,2
2014	25 049	12 138	12 911	3 229	17 452	4 368	42,5
2015	24 975	12 115	12 860	3 287	17 215	4 473	42,7
2016	24 796	12 033	12 763	3 306	16 878	4 612	43
2017	24 728	11 980	12 748	3 334	16 602	4 792	43,3
2018	24 683	11 964	12 719	3 391	16 341	4 951	43,5
2019	24 682	11 921	12 761	3 481	16 151	5 050	43,7
2020	24 512	11 850	12 662	3 449	15 876	5 187	44,1

Zdroj: ČSU

Budoucí celkový počet obyvatel města a věkové složení bude do větší či menší míry ovlivněno vývojem vnitřní i zahraniční migrace. Prognóza ukazuje, že bez přírůstků stěhování bude úbytek obyvatel hluboký a povede ke zhoršení věkové struktury. V roce 2018 dochází poprvé po dlouhé době k přirozenému migračnímu přírůstku, zejména díky zvýšení počtu přistěhovaných a nejnižšímu počtu vystěhovaných za posledních 10 let. V roce 2019 se opět celkový přírůstek rapidně snížil.

Tabulka č.3

Vývoj pohybu obyvatel ve městě Hodonín v letech 2010-2019

rok	stav k 1.1.	narození	zemřeli	přistěhovali	vystěhovali	přírůstek přirozený	přírůstek migrační	přírůstek celkový
2010	25 526	262	260	315	603	2	-288	-286
2011	25 472	249	274	347	535	-25	-188	-213
2012	25 259	223	243	371	516	-20	-145	-165
2013	25 094	218	254	460	469	-36	-9	-45
2014	25 049	256	279	562	613	-23	-51	-74
2015	24 975	235	284	478	608	-49	-130	-179
2016	24 796	247	233	504	586	14	-82	-68
2017	24 728	252	273	498	522	-21	-24	-45
2018	24 683	251	300	523	475	-49	48	-1
2019	24 512	239	266	477	620	-27	-143	-170

Zdroj: ČSÚ

• PORODNOST

V Hodoníně docházelo od roku 2010 k postupnému snižování počtu živě narozených dětí, a to až do roku 2013, v následujícím roce počet narozených dětí prudce stoupl a výrazný pokles je až v roce 2019. To se samozřejmě odrazilo na přirozeném přírůstku, viz tabulka výše. Nejvíce dětí se narodilo matkám ve věku 30 – 34 let zejména do roku 2015, poté se více dětí rodilo mladším matkám. Do roku 2014 se rodilo více dětí vdaným ženám, od roku 2015 se děti rodí spíše svobodným matkám.

Tabulka č.4

Porodnost ve městě Hodonín v letech 2010-2019

Porodnost		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Živě narození celkem		262	249	223	218	256	235	247	252	251	239
Podle pohlaví	muži	139	133	117	121	129	121	112	136	133	129
	ženy	123	116	106	97	127	114	135	116	118	110

Zdroj: ČSÚ

Tabulka č.5

Živě narození v letech 2009-2019

Živě narození		2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Podle věku matky	- 19	6	9	4	4	5	7	4	5	6	5	4
	20 – 24	39	45	51	25	33	37	30	26	37	37	26
	25 – 29	92	68	76	67	60	74	63	85	83	81	86
	30 – 34	109	99	91	80	83	81	93	79	76	86	78
	35 – 39	41	39	25	42	34	50	41	46	45	37	30
40+	5	2	2	5	3	7	4	6	5	5	15	
Podle rodinného stavu matky	svobodné	117	112	107	80	94	99	114	116	121	129	125
	vdané	152	126	125	124	107	137	101	111	119	106	100
	rozvedené	23	24	17	19	17	18	20	20	11	16	13
matky	ovdovělé	-	-	-	-	-	2	-	-	1	-	1
Narození mimo manželství		140	136	124	99	111	119	134	136	133	145	139

Zdroj: ČSÚ

Vývoj **sňatečnosti a rozvodovosti** v Hodoníně má od roku 1995 mírně oscilující, nicméně klesající trend, přičemž v posledních třech letech přetrvává klesající směr, v roce 2019 byl nejmenší počet rozvodů za posledních 7 let.

Tabulka č.6

Sňatečnost, rozvodovost ve městě Hodonín v letech 2012–2019

Město Hodonín	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
sňatky	126	114	109	100	122	137	119	114
rozvody	63	84	62	57	76	63	63	43

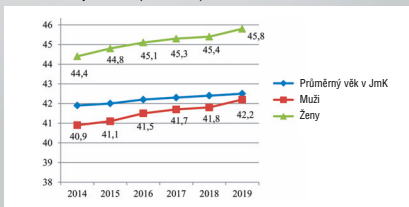
Zdroj: ČSÚ

• POHLAVÍ

V populaci České republiky, tedy i v Hodoníně, celkově převládají ženy. Ženy mají v populaci ČR i uvnitř jednotlivých krajů, zpravidla i u obcí, zhruba o dvě procenta vyšší zastoupení než muži, ve městě Hodonín se jedná o navýšení o tři procenta nad populaci mužů.

Ženy se dožívají vyššího věku, což bude mít za následek specifickou péči o ženy ve vyšším věku, jejichž potřeby se pravděpodobně budou lišit od potřeb mužské populace. Např. potřeby v oblasti bydlení, v oblasti sítě služeb standardních (např. kadeřnictví, pedikúra) i sociálních s ohledem na vyšší náročnost žen týkající se spokojenosti s kvalitou nabízených služeb.

Graf č.1 Pohlaví obyvatel města Hodonín s ohledem na vývoj průměrného věku mezi léty 2014-2019 (stav k 31.12.)

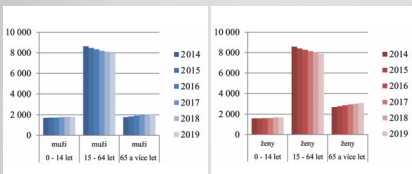

• VĚK

Struktura obyvatelstva podle věku odráží dlouhodobý vývoj v Hodoníně, tj. mírné zvyšování počtu nově narozených dětí a stárnutí obyvatel. Největší rozdíl v počtu mužů a žen je v kategorii 65 let a více, kde dochází k stále většímu propadu počtu mužů.

Graf č.2:

Struktura obyvatelstva podle věku – stav k 31.12.

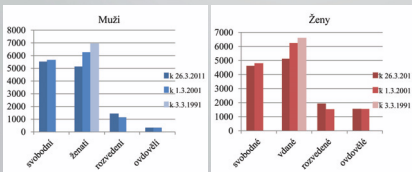

• RODINNÝ STAV

Významnější odchylky ve struktuře dle rodinného stavu lze najít ve vyšším podílu ovdovělých žen. Podíl svobodných mužů je v Hodoníně vyšší než svobodných žen (cca o 1000 mužů). Během posledních 10-ti let výrazně poklesl počet ženatých mužů a vdaných žen asi o 1200 osob u každého pohlaví. Evidentně více je rozvedených žen než rozvedených mužů, toto trvá od roku 2001.

Graf č.3:

Obyvatelstvo podle rodinného stavu

Zdroj: ČSÚ

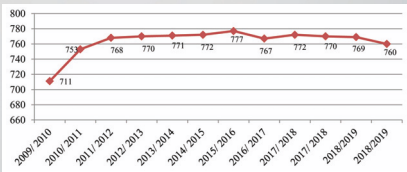
• ŠKOLSTVÍ

Město Hodonín je zřizovatelem pěti mateřských škol, z nich čtyři mají odloučená pracoviště. Schválená kapacita mateřských škol, včetně MŠ Hodonín, Sídlištní 2, zřizované Jihomoravským krajem s kapacitou 58 dětí, je **celkem 840 míst, 32 tříd**.

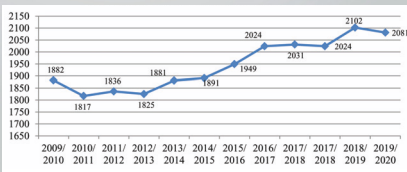
Další organizace, které ve městě zajišťují předškolní vzdělávání, pro děti od 1 roku:

- **Miniškola Mateřídouška**, Centrum pro rodinu a sociální péči Hodonín, z.s., kapacita 12 dětí od 18-ti měsíců
- **Jesle u Babičky**, kapacita 10 dětí od 1 roku do 3 let a pro děti svých zaměstnanců:
- **Sluníčko**, Chemila, spol. s r.o., kapacita 6 dětí, od 1/2 do 3 let
- **Beruška**, Nemocnice TGM Hodonín, p.o., kapacita 6 dětí od 1/2 roku do 6-ti let

Graf č.4: Počet dětí v MŠ zřizovaných městem Hodonín – stav k 30.9.

Graf č.5: Počet žáků v ZŠ zřizovaných městem Hodonín – stav k 30.9.

Zdroj: ČSÚ

• NEZAMĚSTNANOST

K 31.12. 2019 bylo ve městě Hodonín celkem 860 uchazečů o zaměstnání, podíl nezaměstnaných na obyvatelstvu činil 5,3 %, k 30.4. 2020 se zvýšil počet uchazečů o zaměstnání na 961 osob. Okres Hodonín se pravidelně umísťuje na nejvyšších příčkách všech okresů ČR, tzn. do 10. místa.

Zdroj: www.mpsv.cz, působnost MPSV, Zaměstnanost, Statistiky, Nezaměstnanost, Měsíční

Tabulka č.7

Vývoj podílu nezaměstnaných osob ve městě Hodonín

rok	2014		2015		2016		2017		2018		2019		2020
	ke dni	31.12.	30.6.	31.12.	30.6.	31.12.	30.6.	31.12.	30.6.	31.12.	30.6.	31.12.	30.4.
podíl nezaměstnaných osob		12,60%	10,40%	10,50%	9,00%	8,90%	7,00%	6,90%	5,54%	5,92%	4,40%	5,33%	5,95%

Zdroj: ČSÚ

• STRUKTURA DOMÁCNOSTÍ

Mezi lety 1991 a 2001 se v Hodoníně zvýšil počet cenzových domácností o 5% a mezi lety 2001 a 2011 opět klesl o 2,5 %. Negativní vývoj je zaznamenán u počtu neúplných rodin, kde došlo k rapidnímu nárůstu do roku 2001, a to jak u neúplných rodin bez závislých dětí, tak zvláště u neúplných rodin se závislými dětmi. V roce 2011 se počet snížil jen nepatrně. Vliv na tento vývoj má stále vysoká rozvodovost. Největší změnou oproti roku 1991 i 2001 je nárůst počtu vícečlenných nerodinných domácností.

Tabulka č.8

Struktura domácností v Hodoníně dle SLBD

Počet hospodařících domácností	Hodonín					
	1991		2001		2011	
	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %
Celkem	10 584	100%	11 153	100%	10 868	100%
Úplné rodiny	6 986	66,00%	6 182	55,40%	4 984	45,90%
bez závislých dětí	2 782	26,30%	3 108	27,90%	3 053	28,10%
se závislými dětmi	4 204	39,70%	3 074	27,60%	1 931	17,80%
Neúplné rodiny	1 159	11,00%	1 700	15,20%	1 631	15,00%
bez závislých dětí	457	4,30%	625	5,60%	763	7,00%
se závislými dětmi	702	6,60%	1 075	9,60%	868	8,00%
Vícečlenné nerodinné domácnosti	22	0,20%	210	1,90%	149	1,40%
Domácnost jednotlivce	2 417	22,80%	3 061	27,40%	3 615	33,30%

Zdroj: SLBD 1991, 2001, 2011

1. SWOT analýza – výstup z KPSS (pracovní skupiny rodina a senioři)

SILNÉ STRÁNKY:

- Koncepce rodinné politiky a akční plány
- Cochemská praxe
- Dotace na veřejně prospěšnou činnost
- Služby pro rodiny a jejich spolupráce (školní psychologové, středisko výchovné péče, Spondea, školní poradenská pracoviště)
- Kvalitní a dostupná síť služeb
- Dostatek volnočasových aktivit
- Podpora města
- Spolupráce mezi službami, komunitní plánování, sociální práce, sociální konzilia
- Informovanost o službách směrem k občanům
- Slevy pro seniory (senior pas, senior taxi, poradenství, tišňová péče)
- Koncepce bytové politiky

SLABÉ STRÁNKY:

- Chybí dostupné bydlení pro mladé rodiny, sociálně slabé rodiny, mladé dospělé z náhradní rodinné péče a ústavní výchovy
- Chybí zajímavá pracovní místa pro mladé
- Koordinace akcí – více podobných akcí ve stejný den
- Nedostatek finančních prostředků – granty
- Chybí snížené úvazky a flexibilita pracovních míst
- Chybí odlehčovací služba – pobytová
- Nedostatečná kapacita domova se zvl. režimem
- Chybí informovanost o ohrožených seniorech ze spádových obcí
- Nedostatek bytů pro seniory
- Bezbariérovost – chodníky
- Nedostatečná informovanost o problematice seniorů směrem k mladým lidem

PŘÍLEŽITOSTI:

- Alternativní školství
- Dotační akce – Jmk, MPSV (Obec přátelská rodině a seniorům), projekty EU
- Společné vzdělávání
- Neformálně pečující
- Podpora spolků – vyhledávání potřebných seniorů, informovanost a podpora seniorů
- Studenti ISŠ obor sociální práce

OHROŽENÍ:

- Chybí odborníci – lékaři, psychologové, pedopsychiatři
- Chybí systémové financování – je nutné žádat z několika grantů na několika místech
- Nárůst mladých osob bez přístřeší
- Nespolupracující rodiče
- Sociální síť – zahlcenost informacemi
- Nedostatečná výchova ke vztahům
- Vznik dětských gangů
- Chybí pěstouni
- Nelegální sociální služby
- Demografický vývoj – stárnutí populace
- Nízké příjmy/důchody (dopad na nízkou udržitelnost životního standardu)

2. Výstup ze setkání – „Jak se žije rodinám v Hodoníně?“

Město Hodonín uspořádalo dne 4. 2. 2020 diskuzní setkání s občany i odborníky působícími v Hodoníně na téma „**Jak se žije rodinám v Hodoníně?**“.

Cílem setkání bylo zmapovat a definovat témata z oblasti školství, sociálních služeb, zdravotnictví, odborné pomoci, volnočasových aktivit a dalších, která jsou v Hodoníně aktuální a je potřeba se na ně zaměřit. Setkání se zúčastnilo celkem 40 zástupců z následujících organizací a profesních skupin:

- občané města Hodonína
- místostarosta města Hodonína a garant odboru sociálních věcí a školství
- zástupci Městského úřadu Hodonín: Odbor kanceláře starosty a místostarostů, Odbor sociálních věcí a školství, Odbor majetkový, Odbor investic a údržby
- členové Komise pro děti a mládež a rodinu
- členové Komise OSPOD
- zástupce Komise sociální a pro financování sociálních služeb a KPSS
- zástupce Komise pro prevenci kriminality
- zástupci MŠ a ZŠ v Hodoníně
- zástupci zájmových a volnočasových institucí
- vedoucí pracovních skupin KPSS
- zástupci poskytovatelů sociálních služeb
- zástupci uživatelů sociálních služeb
- středisko výchovné péče Hodonín
- pedagogicko-psychologická poradna Hodonín
- Úřad práce Hodonín
- Městská knihovna Hodonín
- Integrovaná střední škola Hodonín
- Senioři ČR

Přítomní účastníci byli rozděleni do 7 zájmových skupin:

A – sociální služby a zdravotnictví

B – město Hodonín (zástupci samosprávy) a spolupracující organizace

C – město Hodonín (zástupci státní správy) + úřad práce

D – školství + psychologové

E – občané a uživatelé služeb

F – komise SPOD + Městská policie Hodonín

G – Komise pro děti, mládež a rodinu

Z každé pracovní skupiny vzešly náměty, které byly prezentovány ostatním účastníkům a následně každá skupina označila 3 oblasti, které vnímá jako **priority – označeno modře (jsou součástí koncepce)**, **červeně jsou označeny oblasti, které se vyskytovaly nejčastěji, ale nejsou prioritami**.

Co v Hodoníně funguje a je potřeba zachovat?

- Školství – struktura • Kultura • Síť sociálních služeb • Spolupráce subjektů – pomoc rodinám • Sportoviště • Turismus • Sportovní kluby – občanská aktivita • Podpora pracovního místa školního psychologa • Volnočasové aktivity pro děti • Komunikace ze strany úřadu • Bezpečnost a přechody pro chodce (děti) • Dotační programy pro rodiny • Senior taxi • Zeleň/prostředí • Vánoční trhy, výzdoba města • Žákovský a studentský parlament • Městská knihovna • Komunitní dům pro seniory • Startovací byty • Finanční podpora sociálně slabých rodin • Terénní práce sociálních pracovníků MěÚ • Akce města • Pracovní skupiny KPSS a sociální konzília • ZOO • Prevence

Co v Hodoníně nefunguje, chybí nebo je potřeba dělat jinak?

- Startovací byty pro mladé (městské byty) • Podpora setrvání odborníků (lékařů, pediatrů, učitelů) • Nedostatek psychologů a psychiatrů pro děti, školních psychologů • Navazující cyklostezky • Oplocená hřiště • Odlehčovací služba pro seniory • Parkovací místa • Asistenti prevence kriminality • Podpora občanských aktivit • Stavební parcely pro individ. výstavbu • Pikniková místa pro rodinu • Prostor před nádražím ČD • Dopravní hřiště • Zapojení rodičů do prevence soc. patologických jevů • Komunikace se zdravotníky • Zubní pohotovost a péče • Bezbariérovost chodníků • Porodnice • Průjezd kamionů městem • Kontrola ovzduší • Kontrola parkování (MěP) • Dráhy pro bruslaře • Vědecká centra pro děti • Osvěta o duševním onemocnění • Bezbariérová kavárna pro rodiny s dětmi • Zájmové kroužky pro děti do 5 let • Povědomí dětí a mládeže o trestní odpovědnosti • Komplexní péče pro děti závislé na návykových látkách (pobytové zařízení) • Školní policie • Doučování dětí • Hygienické návyky dětí • Podpora zaměstnávání matek na mateřské nebo rodič. dov. • Nízké platy • Půjčky na pořízení bydlení • Podpora neformálně pečujících • Kapacita terénních a pobytových služeb • Vztahy – výchova – prevence • Vyloučené lokality • Spolufinancování sport. dětí mimo Hodonín • Okresní hygienická stanice – spolupráce • Problematika zachování středního školství

3. Cíle a vize rodinné politiky města Hodonín

Vize:

**Hodonín – město pro spokojený život
všech generací**

Cílovými skupinami jsou:

- všechny generace, tzn. osoby a rodiny ve všech životních fázích (např. rodiny s dětmi, rodiče na mateřské a rodičovské dovolené, mládež, osoby v produktivním věku, senioři, pečující osoby), komunity, dobrovolníci, děti z dětského domova a náhradní rodinné péče, pěstouni, osvojitelé, apod.
- aktéři rodinné politiky (školy, neziskové organizace, knihovna, spolky, církve, komunity, apod.)

Hlavní cíle:

1. Rodina je stabilním základem pro zdravé fungování všech jejích členů.
2. Je zajištěno kvalitní prostředí a podmínky pro život rodin ve městě.
3. Jsou respektovány rodiny v náročných životních situacích a rodiny, které mají specifické potřeby.
4. Rodinná politika města má jasný a bezpečný rámec pro fungování a naplňování opatření.

4. Přehled priorit a opatření

Priorita I.

Výchova a podpora ke zdravým stabilním vztahům v rodině

- 1.1. Podpora budování rodinných vazeb včetně mezigeneračních
- 1.2. Podpora sladování rodiny a zaměstnání
- 1.3. Podpora aktivního způsobu života seniorů a mezigeneračního soužití
- 1.4. Podpora preventivních aktivit, programů a akcí
- 1.5. Podpora kulturních a volnočasových aktivit pro širokou veřejnost

Priorita II.

Vytváření bezpečných životních podmínek a prostředí příznivé rodině a seniorům

- 2.1. Rozvoj infrastruktury přátelské rodinám
- 2.2. Podpora rozvoje bydlení
- 2.3. Podpora zdravého životního stylu rodin a seniorů
- 2.4. Podpora komunitního života a dobrovolnictví
- 2.5. Podpora k dostupnosti lékařské péče, včetně odborné péče

Priorita III.

Podpora rodin se specifickými potřebami a v situacích ohrožujících jejich funkci

- 3.1. Podpora prevence sociálně patologických jevů
- 3.2. Podpora rodin v náročných životních situacích nebo se specifickými potřebami
- 3.3. Podpora pečujících osob
- 3.4. Sociální práce jako nástroj předcházení sociálnímu vyloučení
- 3.5. Odborná pomoc rodinám ohroženým krizí

Priorita IV.

Zajištění dlouhodobé úspěšné realizace rodinné politiky

- 4.1. Personální zajištění
- 4.2. Organizační provázanost rodinné politiky s dalšími oblastmi života ve městě
- 4.3. Finanční zdroje
- 4.4. Komunikace s veřejností, informovanost, dobrá praxe
- 4.5. Zapojení města do projektů směřujících k rodinné a seniorské politice

5. Priorita I.:

Výchova a podpora ke zdravým stabilním vztahům v rodině

Popis opatření

Opatření zahrnuje podporu všech oblastí, které povedou ke stabilním a zdravým vztahům v rodině. Stabilita rodiny závisí zejména na kvalitě partnerského vztahu rodičů, proto se jednotlivá opatření zaměřují na podporu těchto vztahů formou posilování partnerských a rodičovských kompetencí a také na pomoc rodičům s překlenutím problémů např. formou poradenství, edukace nebo mediačních služeb a v neposlední řadě na prevenci. Nenahraditelnou součástí dobrého fungování rodin je také volný čas, který je součástí každodenního života jak dětí tak dospělých. Tento čas je třeba věnovat jak odpočinku a obnově fyzických i psychických sil, tak setkávání se s druhými, uspokojování zájmů, potřeb a seberealizaci.

Ke spokojeným vztahům v rodině patří také vhodná kombinace rodiny a zaměstnání, je tedy důležité věnovat pozornost kvalitě a dostupnosti různých typů služeb denní péče o děti, hledání možností podpory zaměstnavatelů v oblasti propojení rodiny a zaměstnání. Důležitou součástí rodin jsou také senioři, opatření se tedy zabývá podporou mezigeneračního soužití a důrazem na aktivní život seniorů, podporou služeb pro seniory a podporou spolků, které tyto seniory sdružují a nabízí jim aktivní trávení volného času.

Rozsah podpory: Jak je uvedeno výše, v této oblasti zajišťují aktivity NO, které se věnují rodinám a seniorům, opatření pro aktivní způsob života seniorů a kulturní a volnočasové aktivity naplňuje také městský úřad prostřednictvím svých odborů, organizačních složek a příspěvkových organizací.

Jedná se o:

- realizaci pomoci rodinám v životních situacích, která je dána aktuální složitou situací nebo náročným obdobím
- podporu aktivit, které pomáhají seniorům žít aktivně
- realizaci a podporu akcí na společné trávení volného času všech občanů města
- přímou podporu školám na preventivní aktivity
- realizaci prostřednictvím dotačních programů na pro-rodinné aktivity, na podporu dětí a mládeže, na podporu sociální oblasti

Konkrétní opatření

- 1.1. Podpora budování rodinných vazeb, včetně mezigeneračních
- 1.2. Podpora sladování rodiny a zaměstnání
- 1.3. Podpora mezigeneračního soužití a aktivního způsobu života seniorů
- 1.4. Podpora preventivních aktivit programů a akcí
- 1.5. Podpora kulturních a volnočasových aktivit pro širokou veřejnost

6. Priorita II.:

Vytváření bezpečných životních podmínek a prostředí příznivé rodině a seniorům

Popis opatření

Opatření směřuje k rozvoji infrastruktury a bezpečnosti na ulicích, silnicích a v různých lokalitách. Veřejný prostor je třeba přizpůsobovat potřebám obyvatel města s ohledem na bezbariérovost pro všechny skupiny obyvatel (seniory, zdravotně postižené, maminky s kočárky apod.), potřeby parkování ve městě, rozvoj a kvalita bydlení, cykloturistiky a cyklistiky jako způsobu dopravy ve městě.

Z uvedených důvodů byly zahájeny práce na Plánu udržitelné městské mobility města Hodonína. Jedná se o zásadní koncepční dokument, jehož cílem je zajistit kvalitní a bezpečný pohyb po našem městě, nicméně bez negativního dopadu na životní prostředí. Příprava tohoto dokumentu bude s ohledem na jeho zásadnost od začátku řešena s maximálním zapojením veřejnosti.

Opatření se zaměřují také na zdravý životní styl rodiny a seniorů, podporu sportu a cílů na zapojení rodičů do prevence sociálně patologických jevů. Směřuje k podpoře zdravotní stránky občanů města, a to ve všech životních fázích. Problematickou oblastí bude zejména možnost města ovlivnit dostatek odborníků – lékařů, pediatrů, psychiatrů, psychologů (včetně školních psychologů).

Po zkušenostech z poslední doby je třeba se zaměřit také na aktivity a podporu dobrovolnictví, které by mělo být součástí běžného života a na motivaci a podporu všech generací v občanské angažovanosti a veřejném rozhodování v oblastech občanského a komunitního života.

Rozsah podpory: V oblasti infrastruktury a bydlení zajišťují opatření jednotlivé odbory úřadu, zejména odbor rozvoje města a odbor investic a údržby. V oblasti zdravého životního stylu jsou to také odbory úřadu a městská policie, kteří zajišťují jednotlivé akce a aktivity, např. Zdravé město Hodonín a místní Agenda 21. Je třeba podporovat organizace, které opatření koncepce naplňují tím, že se věnují sportovním aktivitám a to jak dětí, tak dospělých, organizacím, které se zaměřují na oblast životního prostředí a zdraví, organizacím, které sdružují dobrovolníky a podporují komunitní soužití rodin.

Jedná se o:

- systematické budování infrastruktury zohledňující potřeby občanů města v závislosti na jednotlivých životních fázích nebo specifických potřebách
- naplňování opatření bytové koncepce
- aktivity realizované v rámci zdravého města

pokračování na následující straně

- aktivity směřující k podpoře dostupné lékařské péče
- realizaci prostřednictvím dotací na podporu životního prostředí a zdraví, na podporu sportu dětí a mládeže a sportu v dospělých kategoriích

Konkrétní opatření

2.1. Rozvoj infrastruktury přátelské rodinám

2.2. Podpora rozvoje bydlení

2.3. Podpora zdravého životního stylu rodin a seniorů

2.4. Podpora komunitního života a dobrovolnictví

2.5. Podpora k dostupnosti lékařské péče, včetně odborné péče

7. Priorita III.

Podpora rodin se specifickými potřebami a v situacích ohrožujících jejich funkci

Popis opatření

Každá rodina se může ocitnout v situaci, která může vážně ohrozit její funkci. Jedná se o situace spojené s péčí o své blízké, spojené s nedostatkem finančních prostředků, i situace, které jsou ovlivněné výskytem sociálně patologických jevů v rodině nebo se rodiny ocitnou v krizové situaci, kterou nemohou sami překonat.

Rodinám v těchto situacích nebo se specifickými potřebami je třeba pomoci, aby jejich nepříznivá stávající situace neohrozila funkci rodiny a negativně nedopadala na nezletilé děti.

Samozřejmostí je také vyhledávání těchto rodin prostřednictvím terénní sociální práce a spolupráce s těmito rodinami v jejich přirozeném prostředí. Je třeba, aby rodina s vážnými problémy měla možnost se obrátit na specializovanou pracoviště, která jim nabídnou odbornou pomoc – jedná se např. o krizovou intervenci, domácí násilí, výchovné problémy apod. Jako nástroj zvýšení efektivity cílené práce s rodinou je důležité mít kvalitní a dostatečnou síť sociálních a návazných služeb, na tuto potřebu reaguje zejména aktuální Střednědobý plán sociálních služeb.

Rozsah podpory: Realizaci opatření koncepce zajišťují odbory úřadu, městská policie a organizace, poskytující rodinám odbornou pomoc.

Jedná se o:

- pomoc rodinám se specifickými potřebami a v situacích ohrožujících jejich funkci
- pomoc rodinám, které pečují o své blízké
- realizace aktivit, které omezí výskyt sociálně patologických jevů
- využívání metod a technik sociální práce a propojování s odbornými službami

- nabídka podpory pro talentované děti a příspěvků na volnočasové aktivity, tábory a aktivity, které jsou součástí školní docházky (lyžařský kurz pro žáky 7. ročníků)

Konkrétní opatření

- 3.1. Podpora prevence sociálně patologických jevů*
- 3.2. Podpora rodin v náročných životních situacích nebo se specifickými potřebami*
- 3.3. Podpora pečujících osob*
- 3.4. Sociální práce jako nástroj předcházení sociálnímu vyloučení*
- 3.5. Odborná pomoc rodinám ohroženým krizí*

8. Priorita IV.

Zajištění dlouhodobé úspěšné realizace rodinné politiky

Popis opatření

Pro úspěšné fungování rodinné politiky je důležité, aby byly vytvořeny vhodné personální, organizační a také finanční podmínky.

Opatření navazují na hlavní funkce obcí v oblasti rodinné politiky dle koncepce Jiho-moravského kraje, tedy na funkci informační a propagační. Věnují se tedy komunikaci s veřejností, informovaností a propagaci aktivit, programů a služeb, vytváření pro-rodinného klimatu ve městě apod. Pozornost je věnována také tvorbě elektronických nebo tištěných materiálů, předávání zkušeností dobré praxe a sdílení životních zážitků hodonínských rodin, které mohou být návodem pro ostatní.

Opatření směřuje také na aktivity k získání finančních prostředků na realizaci rodinné politiky města.

Rozsah podpory: Podpora je zaměřena na všechny občany města.

Jedná se o:

- pevné ukotvení a provázanost rodinné politiky ve strategiích města
- předávání informací z oblasti rodinné politiky občanům města všemi dostupnými prostředky
- tvorba a distribuce materiálů pro lepší orientaci
- využívání dotací na zajištění pro-rodinných opatření

Konkrétní opatření

- 4.1. Personální zajištění*
- 4.2. Organizační provázanost rodinné politiky s dalšími oblastmi života ve městě*
- 4.3. Finanční zdroje*
- 4.4. Komunikace s veřejností, informovanost, dobrá praxe*
- 4.5. Zapojení města do projektů směřujících k rodinné a seniorské politice*

9. Použité zdroje

1. *Jihomoravský kraj, Konceptce rodinné politiky Jihomoravského kraje pro všechny generace na období 2020-2030 (pracovní verze)*
2. *Ministerstvo práce a sociálních věcí, Konceptce rodinné politiky 2017*
3. *Střednědobý plán sociálních služeb pro Hodonínsko, období 2018 – 2020*
4. *Konceptce rodinné politiky města Hodonína, r. 2012*
5. *Zpráva o rodině 2020, VÚPSV, v.v.i. Praha, 2020*

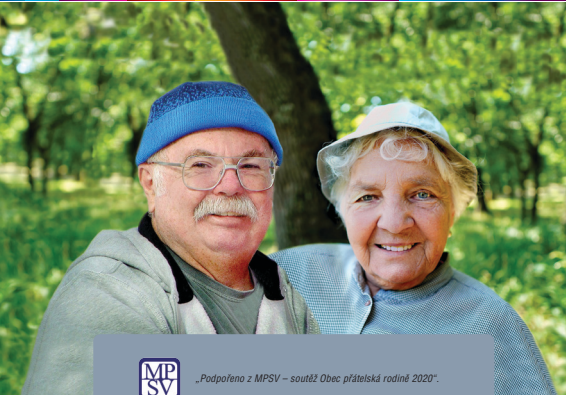
Webové stránky

1. *Český statistický úřad – www.czso.cz*
2. *Jihomoravský kraj – www.kr-jihomoravsky.cz, www.rodinnapolitika.cz*
3. *Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR – www.mpsv.cz*

Kontakt:
Městský úřad Hodonín
Odbor sociálních věcí a školství
Národní třída 25
695 35 Hodonín
www.hodonin.eu

Vydalo Město Hodonín
v roce 2020 nákladem 700 kusů.

„Podpořeno z MPSV – soutěž Obec přátelská rodině 2020“.